

MÁGYAR KÜRIR.

Nr. 22.

W
A
ZEIT
18

Indült Bétsből, Redden, Mártzius' 18-dikán, 1828.

B é t s.

Ő Tsászári Királyi Felsege Nagy Méltóságú és Fő Tisztelendő Alagoyits Sándor Választott Rósoni Püspök Úr Ő Excellentiáját, Horváth Országban a' Báni Hivatalnak Helytartóját, Ts. K. belső Titkos Tanátossá méltóztatott minden tsaksa fizetés nélkül kegyelmesen kinevezni.

Ő Tsászári Királyi Felsege méltóztatott Méltóságos Tarrodházi Mikos László Úr Ő Nagyságát Maga Felseges személye mellett Status, és Conferentiális Tanátost, és Szent István vétezi Rendének Commendatorát jelesen megkülömböztetett érdemeinek tekintéből mind Magyar Országban, mind az egész Austriai Tsászári Birodalomban, minden taksa fizetés nélkül, kegyelmesen Bárói méltóságra emelni.

Ő Ts. K. Felsege Ehrensteini Méltos. Rauchmüller Ferentz, Magyar Országi Fő Építőmesteri Director Urat tiszteletbeli Királyi Tanátosi rangal méltóztatott megtisztelni.

Frantzia Ország.

Midön az Országos Követek Házában Mártz. 5-dikén azon kinevezett titkos Deputatio öszvegyült, melly a' vég-

re nevezetett ki, hogy a' Királyi Beszédre Felírást készítsen: a' Külső Minister Gróf de la Ferronays egy Beszédet tartott ezen Deputatio előtt; mellyben a' mostani külső dolgok állapotjának miben létét kívánta a' Követek előtt világosan előadni. Ezen Beszédnek foglalatja itt következik.

„Uraim! Mivel a' mi Külső Dolgaink állapotja, azolta hogy én a' felöl az Ország-Nagyok Házában szóllottam, némelly változások által határozottabb kezdett lenni, szükségesnek tartom, hogy a' Dolgoknak mostani miben létét az Urak előtt némű némű képpen felvilágosítsam.“

„Febr. 15-dikén tartott Beszédemben, tsupán tsak abbeli kívánságomat nyilatkoztattam ki, hogy én azon pontokat kívánnám kijelelni, mellyek a' már megtörtént dolgokat az én hivatalbeli igazgatásomtól elválaszadják.“

„Úgy vévén által a' napkeleti ügyes bajos dolgokat, mint rám maradt örökséget; által láttam, hogy én azoknak következéséért magamra kezességet nem vállalhatok. Illő mindazáltal megjegyez-nem, hogy e' részben a' Környülállásoknak erőszakos volta, az emberck okoskodását sokkal felyűlmúlja.“

„Inkább kétségeskedést mint reménységet lehetett is észrevenni abból, hogy én gondosan tsak a' történt dol-

gok szoros előadásához tartottam magamat, 's azokból igyekeztem kihozni, hogy még a' dolgoknak talám a' nélkül is kívánt kimenetele lehet, ha fegyverhez nyúlni nem kényszerítettünk."

"Midőn én ekként fejezem ki gondolataimat, azt hittem, hogy mind azok, a' mellyek felől bizonyossákká tettünk, úgy lesznek és azok nem hiú biztatások; hanem hogy reménységünk teljesítettni is fog. Azomban hozzá tettem volt, hogy bár akarmi történéj is; Frantzia Ország az ő Rangját, mellyet tőle betsülete, hatalma és méltósága kíván fenn fogja 's fenn is tudja tartani."

"Feltettem magamban, hogy az Urakat ezen szókra vissza emlékeztessem; mellyeknek valóságokat némelly ellenvelők, a' történt dolgok felhordásával elegendőképpen megtzáfolták. Úgy gondolom, hogy ezek elég egyenességgel és előre való látással is bírtak."

"Ma már a' napkeleti dolgokat csak politikai szempontból szabad vizsgálnunk. Engedjék meg tehát az Urak, hogy e részben minden más tekinteteket innen kizárjunk, mellyeket azokhoz kaptoltak ugyan, de a' mellyeknek hasznokat a' jelenvaló környülállások között ezektől külön kell választanunk."

"Az Archipelaguson elhatalmazott tengeri rablások miatt kényszer volt két hatalmasság az Aprilis 4-kei Protocollumot készíteni."

"Frantzia Ország azt javallotta, hogy azon egyezést Szövetségkötés által kell megállítani és tökéletességre vinni, melly Jul. 6-dikán meg is erősítettett."

"Tudva van, melly hathatós előterjesztések tettettek egyenesen és nem egyenesen is az Otomanus Porta eleibe, hat hónapok elfolyása alatt, hogy azt a' há-

rom Udvarok Szövetségkötése tulajdonképpen békességes és haszon nem kereső principiumának elfogadására, két más Udvarok segítségek által, rábírhathán."

"A' Navarini ütközet után, tsak hamar által látta azt a' Porta, hogy az Egyesült Hatalmasságok feltett tzeljök vegrehajtásától el nem állanak, 's hogy a' végre valóságos fegyvernyugvás lenne az első lépés."

"Az a' környülállás, hogy azonvéletlen ütközet után, a' három Udvarok ismét békességes helyheztesben maradtak, 's a' Porta ellen semmi ellenségeskedést nem kezdettek, elvonhatták volna ezt arról a' gondolatról, hogy majd a' Hatalmasságok magok között meg fognának hasonlani, holott ezek valamint a' győzödelemkor, úgy az alkudozások közben is meg nem hasonlottak."

"Azon sem tsudálkoztak a' Hatalmasságok, midőn a' Porta kijelentette, hogy a' Követek elütazását sajnálja, és midőn magát önként ajánlotta arra, hogy a' három Hatalmasságok Alattvalóit olalma alá veszi, különösen pedig, midőn a' Nagy Vezér egyenesen a' három Szövetséges Udvarokhoz folyamodott, minthogy a' Porta ezen tettei által békességre hajló indulatjának látszott jeleit adni."

"Illyen állapotban voltak a' dolgok, még Ján. 4-dikén; úgy hogy Londonban ugyan azok, kik a' Szövetségkötésnek magokat aláírták, egy a' Nagy Vezérnek küldendő felelet felől kezdtek tanátskozní, hogy az által az alkudozásokra újrat út nyithassanak."

"Tsak Febr. 19-dikén jött kezünkbe az a' Kinyilatkoztatása (Manifestuma) a' Fényes Portának, melly a' megengesztelődésről mélyen hallgatván, felfedezi előttünk mit kellessék reménylenünk; midőn a' Porta ezen hosszú és sokáig alattomban való rendelések formájában

kerengő, 's az Ország Tisztviselőihez intézett titokban maradt hivatalos írásában megvallja, hogy ő (a' Porta) igyekezett Európát tettetett ígéretei által valóságos gondolkozása módja és tzeljaira tett elintézéseivel felől elámitni.

„Tudják az Urak, mellyek lettek ezen Manifestumnak legelső következői. Altaljában való számkivettéseket parantsola a' Porta, nem ügyelvén semmit a' Követségi Karok ez ellen tett hivatalos közbejöveteleikre 's előterjesztéseikre.“

„Most már a' három egyesült Udvarok a' felől tanátskoznak, hogy mire kellésék magokat, a' dolgoknak ezen új környülményei között szükségsképpen elhatározni. — Magok által fogják az Urak látni, hogy nekem itt, magamat világosabban kimagyarázni, sem kötelességem, sem a' tanátskozásoknak jól megfontolt tárgya, vagy a' választandó eszközöknek tekintete nem engedik. — De ne kételkedjenek az Urak a' felől, hogy mi Európa békességének, vagy Frantzia Ország bethületének fenntartása felől gondoskodunk.“

„Nem kell pedig a' Hatalmasságokat azzal vádolni, mintha ők a' Nagy-Úr részéről ígérhetett Engedéseknek tsak olly könnyen hitelt adtak volna. Tsak annyiban hittek ők azoknak, a' mennyiben a' Porta haszonjára 's helyheztetése felől igenis helyes ítéletet tudtak hozni. — Nem kell azt Frantzia Országának szemére vetni, hogy ez a' Szövetségben részt vett.“

„Ezen Országának tulajdon haszonjára és méltósága mutatta ki neki ötletet helyét azon két Hatalmasságok mellett és közepettek, kik az Aprilis 4-dikei Protokollumnak magokat aláírták. Azon sem lehet tsudálkozni, hogy a' három Udvarok tsak későn tudósítottak a' Portának valóságos gondolkozása módjáról, minthogy az Ő Követjeik Konstantziná-

polyt még December 8-dikán már oda hagyták.“

„Utoljára, azon se panaszkodjon senki, hogy itt a' békesség helyre állásának reményeséget rebesgetni hallja; holott azt éppen most a' Nagy Britanniai Felsőg Ministerei Londonban hirdetik.“

„Talam annak emlegetésével sem kell hirtelenkedni, hogy ez tsak hiü reményesség volt. Minden esetre meg kell annyit vallani, hogy azt igazán ohajtottuk.“

„Uraim! Azon Szövetségkötés, melly a' végre készült, hogy az által Napkeleten a' vérontásnak vége szakasztassék, hogy az által a' Kereskedés a' rajta elkövetett erőszakttételektől a' tengeri rablásoktól megszabadíttassék, és az Európai Hatalmasságok között az egyarányúság helyre állíttassék, most is fenn áll. Minden ezt teljesíthető eszközöknek oda kelljarányoztatva lenni. Azomban, míg a' történetek folyamata új kénytelenítéseket vonna maga után, Frantzia Ország hívségében megmarad, 's Rangját minden helyheztetésében fenn fogja tudni tartani.“

„Spanyol Országgal most is ugyan azon helyheztetésben állunk, mint azt az Ország-Nagyok Házában előadtam. Ő Felsőge minél elébb végezni fog a' Spanyol Királyjal az aránt, hogy hadi seregei azon Országot végképpen elhagyják. 's a' t.“

„A' mi Algirt illeti, annak mind az Uralkodása mind a' Népe bele fáradt már abba, hogy mi az ő kikötőhelyeket még télen által is szorososan bezárva tartottuk.“

„A' bezárásra tíz hajóink fordítottanak, mellyek között egy lineahajó és öt fregát vagyon. Huszonöt hajóink ezen kívül arra rendeltettek, hogy a' Kereskedő hajókat útjaikban késérjék és védelmezzék. Híjában vetette meg az Algiri hajós sereg melly 13 hajóból áll, minden

mesterségét, hogy a' kikötőből kivezessen 's tengerre szállhasson.“

„A' többi Kormányzó Hivatalok Afrikában megújították Consuljaink előtt bizonyoságtételeiket a' felől, hogy ők a' békességet és velek kötött Egyezést híven megtartják.“

„Mélto'okaink vannak eddig azt hinni, hogy az Algiri kikötő helynek bezárva tartása elegendő lesz arra, hogy kívánságainknak elég tétessék, 's nem legyen szükségünk e' végre más eszközökhöz nyulni.“ 's a' t.

Ezekután azt adja elő a' Minister, hogy mitsoda jó egyet értésben legyen Frantzia Ország mind politikai mind kereskedési tekintetben a' déli Amériikai Státusokkal, Braziliával, 's a' t.

A' Gazette de France azon Expeditióról, melly a' Görögök segítségére 's védelmére, Frantzia Országból Moreába küldetik ezt mondja. „A' Tülonban öszvegyülekező Expeditióra rendelt hadi seregről ennyi bizonyost írhatunk: Hat ezer Gyalogság gyűl öszve Tülonhoz. Ezekhez Cadiz-ból még mintegy 4000 ember fogja magát tsatolni. Ezen seregosztály, a' mennyire tudjuk So ult Marsal vezérlése alatt fog lenni, a' ki alatt lesz General Lieutenant Gróf Loverdo és még két más alvezér Tiszt. Ezen Sereg Osztály között lesz egy lovas Regiment is. Közönséges hír szerént írhatjuk azt is, hogy az Anglusok részéről is 6000 emberből álló sereg osztály fogja magát a' Frantziákkal egyesíteni 's ezekkel egy General Lieutenant vezérlése alatt ugyan azon tzelra dolgozni.

A' Király Mártz. 4. dikén költt Végzésében Báro Hyde de Neuville Urat a' Követek Házából, Tengeri Ministerre (Gróf Chabrol helyébe) és a' Beau-

vaisi Püspököt Feutrieu Urat (a' Hermopolisi Püspök helyébe) Egyházi Ministerre nevezte ki. — Gróf Chabrol és a' Hermopolisi Püspök a' Királyi Titkos Tanátsnak — Status Ministeri titulussal — tagjaivá nevezettek.

Status Tanátsos Foure Úr a' Status Tanátsnak Martius 3- kán tartott Gyűlésében azt kívánta, hogy Delavau és Franchet Urakat, a' feljebbi Ministerium alatt a' Párisi Politzia Fő-Tisztjét és Directorát vád alá kell fogni. A' Status Tanáts megfogja ez eránt előbb a' Belső Ministert kérdezni.

Azon Segéd-sereg, mellyet Frantzia Ország Görög Országnak küld — a' Courier Français szerént 6 gyalog és egy lovas regimentből áll, ahoz való artilleriával. E' mind öszve mintegy 6, 7 ezer emberből álló sereget tészen. Egyik Vezér Generalis Loverdo fog lenni, a' ki mint született Görög (Corfuból való) nagyon helyesen van ezen helyre kiválasztva.

A' Papság hiteles Feljegyzése szerént van mostj 1828 Esztendőben Frantzia Országban, 5 Cardinalis, 20 Ország Nagyja, 1 Minister, 4 Titkos Tanátsos 14 Ersek, 66 Püspök, 5 Vitézze a' Sz. Lélek Rendjének, 468 Vicarius, 684 valóságos és 1788 tiszteletbeli Kánonok, 5083 Plebánus 22,475 Segéd-pap 5755 Káplán, 839 Hajós- és Táborig Pap, 1976 a' gyontatásra és predikállásra meghatalmazott papi személyek, 1044 Professzorok és Directorok a' Seminariumokban. — A' szükségesnek talált Papok száma — a' szerént a' mint a' Püspökök felvették — 52,457-re megy és így az Ország mostani népessége szerént 550 lélekre esik egy Pap.

Nagy Britannia.

Parlamentbeli dolgok.
Alsó Ház.

Febr. 28-dikán Peel Úr motiót tett egy Biztosságnak kineveztetése eránt, melly a' gonosztévők szaporodásának okait 's a' Fő városban lévő Politikai állapotját vegye vizgálat alá. A' közelebb mult 1827 Esztendőben, azon Jegyzések szerént, mellyeket Peel Úr ezen alkalmatossággal a' Háznak elő mutatott, egész Angliában 17,921 rab került a' tömlötzbe: ugy hogy 1,774-el ment a' gonosztévők száma többre, mint 1826-ban volt (t. i. 16,147) A' Motio elfogadtatott; és a' Biztosság kineveztetett. — Ez meglevén elváltozott a' Ház, Lord Russel kívánságára, azon Biztossággá mellynek a' Test- és Corporations- Végzések eltörlése felett kell tanátskoznia. Peel Úr sajnálta, hogy az érdemes Lord (Russel) alig nyéré meg Motiojának váratlanul a' többséget, 's a' dolgot azonnal Biztosság eleibe viszi; azt kérte tehát, hogy két három napra halaszszák el ezen tárgyat, míg Tiszti társaival eránta szólhat. Acland Úr azt tanátsolta, hogy az említett Actokat (Végzéseket) most tsak fel kell függeszteni, a' nélkül, hogy végképpen eltörölnék. Ez által akarta a' két ellenkező Fél Febr. 26-kán is (mikor ez a' kérdés legelőször a' Házban elő fordult) egyesíteni. Lord Russelnek az ellen semmi ellenvetése nem volt, hogy a' dolog egynehány napra elhalasztódjék, tsak a' legyen elébb megállítva, hogy most az említett Végzéseknek nem felfüggesztése, hanem teljes eltörlése van kérdés alatt. Lord Milton nem akart semmi haladékot megengedni, gyanúsának tartván azt, mikor olyan Követek, kiket a' Motio ellen voksolni látott, (az Oxfordi Universitas Követe Estcourth Úr 's Peel Úr) sürgetik. „Félre hát — így szóllott egész tüzzel — minden hijjában való kifogásokkal, mellyek tsak az elvesztett tsatapiatz újonnan való elnyerésére szol-

gálnának, 's tsaknem arra való, hogy a' Dissenterek reménységét füstbe hajtsák, 's az Ország közjavanak ártásának“ — Ekkor felállott Peel Úr 's látható megindulással felelt: Uram! En azért kértem egy kevés időre való haladékot, hogy a' dolgot jobban megfontolhassam: de az érdemes Lord (Milton) olyan tzélokra magyarázza szavaimat, mellyek én előttem egészen idegenek. Nékem, mikor a' dolog elhalasztását kérem, semmi rossz tzéлом nintsen; a' Lordnak tessék menni a' maga útján, én ellent nem állok: de magam részéről nem fogok vosolni 's feltartom magamnak a' Motio ez utáni Stadiumai-ban az előttem jónak látszó lépések tételét. — Azzal tsak hamar kiment Peel Úr a' Házból; 's lassanként mind utánna mentek a' Ministeriumhoz tartozó személyek. Warrender Úr ezen felette megütközött: „Havan Uraim — így szóllott — valami a' mi a' Ministerekhez való bizodalmat elveheti 's az Oppositiohoz által viszen: úgy ez a' mostani hallatlan eset az, mikor a' Ministerek éppen az elhatározó pillantatban hagyják el a' Házat. Hallottam ugyan én, hogy hajdan az Oppositio szokott így tenni 's a' Házból ki menni: de miólta én a' Parlamentben ülök 22 esztendő óta most esik legelőször, hogy a' Ministerek a' Házból ki mennek. Fitzgerald Úr nem tartotta valami szokatlan dolognak, hogy egy Minister vagy akárki is a' Ház tagjai közzül, ha voksolni nem akar, az Ülésből ki menjen. (Ebben a' szempillantásban Peel Úr újra vissza ment a' Szálába 's helyére leült) Gower Úr nagyon természetesnek sőt dicséretesnek találta, hogy Peel Úr midön hamis gyanúban vétetődven, azon felindult volna, kedvetlenségét egyszerűiben lett kimenetelével jelentette ki. Peel Úr: „En a' ki reggeli 9 órától

fogva nem ettem, (estve 10 óra volt) az ebédlő szobába mentem ki, hogy magamat valamivel megfrissítsem; 's éppen igen jól mulattam magamat, mikor azt a' hírt hallom, hogy az én derék Barátom (Warrender) hajlandó a' Ministerium mellől elállani. De a' szomorú hír appetitusomat nem vette el. Most vissza jöttem az ellenem intézett megtámadásnak meghallására: de (ha újra magam ellen felgerjesztem is az én derék Barátomat általa) ismét azt mondom, hogy ugyan azon környüállások között kimegyek és nem voksolok. Végre meghatározatott, hogy a' dolog Martius 4-kére elhalasztassék, 's az Ülésnek kevéssel éjfél előtt vége lett.

A' Courier, a' Test- és Corporations-Actáknak eltörlése felől Febr. 26-kán tartott Ülésre ilyen jegyzéseket tézen: „A' motiót a' nagyobb rész elfogadta. A' Kisebbség rész tagjait kétség kívül most Bigottsággal 's türelmetlenséggel vádolják. Mintha az Eleink Rendszabásaihoz való ragaszkodás bigottság volna. Sokat tett a' Dissentereknek *) ezen győzedelmére az ő magok munkásságán és az (Anglikána) Anya Sz. Egyház lassúságán kívül az a' Vallásos Rendelések eránt való meghidegedés, melly a' Liberalitas nevével kérkedik, és a' melly minden az Anya Sz. Egyházra tzelzött megtámadást, mint a' megvilágosodás előmenttének, és az értelem elő haladásának nyilvánosságos jelét örömkialtással fogad. — Még egy

*) Tulajdonképpen az említett két Acta nem a' Dissenterek ellen hanem az egyik a' Catholicusok a' másik a' Puritanusok ellen volt hozva. Később azokat egyedül a' Dissenterekre alkalmaztatták.

Törvény Ház (a' Felső Ház) van hátra, mellynek ezen fontos kérdést eleibe kell terjeszteni. És ha ott is ez az engedékenység Principiuma találna hatalmasabb lenni: úgy meg kell vallanunk, hogy Országunk és Anya Sz. Egyházunk Constitutioja nem sokáig fogja magát fentarthatni. A' Test és Corporations-Actáknak eltörlését azért sürgetik a' Motio barátjai, mert úgy tekintik, mint a' Catholicusok Emancipatiojának egyik akadályját. Bártsak már szemek előtt tartanák ezt az Ország és az Anya Sz. Egyház igaz barátjai; bár tsak látnák, hogy ha álmokból fel nem serkennék egy más kérdés is szintügy győzedelmeskedni fog, mint ez a' tegnapi Vitatás tárgyá.

A' Király Mártius 5-kán estve 9 's 10 óra közt Windsorból a' St. Jamesi Palotába Londonba vissza ment. — Febr. 29-kén a' Külső Ministeri Hivatalnál Kabinét Gyűlés tartott, mellyen a' Ministerek mindnyájan jelen voltak; később a' Frantzia, Pruszszus, Dánus és Brasiliai Követek Gróf Dudley a' Conferentziát tartottak.

Manchesterben Febr. 28-kán (ugyan azon órában, mellyen Londonban a' Braunschweigi Theatrum megszakadt) a' következő szerentsetlen történetben 50 ember vesztette el életét. Egy (a' New-Quay Company költségén épült) új Hajónak akkornap kelle vala a' vízre legelsőben kiszállani, 's nagy készülétek tétettek ezen alkalmosságának a' szokott pompával való tartására. A' partra temérdek sokaság összegyülekezett, 's a' hajóra mintegy kétszázan felültek. Délben 1 órakor nagy örömkialtás, lármás musika között a' néki eresztett Hajó a' habokat kevélyen hasítva kiindul. Eppen a' Hajó elnevezésének szerentartását (melly Emma nevet vett) végzé el Grimess Kis Asszony (a' neve

zett Compania első Agensének leánya), mikor a' sebesen neki eredt Hajó a' keskeny Folyó víz által ellenben lévő partjához ütődven, 's minden teher csak az egyik oldalon lévén — hirtelen felfordul. Az örömkialtás egyszerre rémítő sikoltozássá vált. Minden a' ki csak úszni tudott a' két partról a' vízbe ugrott, hogy a' halállal küszködő a' hajó szélébe kapaszkodott szerentséleneket, kik többnyire aszonyok voltak, kimenték. Orvosok és Seb-Orvosok siettek elő. Két kutyát megölttek, hogy azoknak meleg vért a' megfulltak vér-ereikbe botsássák; de egyet kettőt kivéven, minden igyekezet híjában volt. — Glasgowban is ez előtt egynehány esztendőkkel, ilyen forma szerentsétlenség történt. Egy Posta hajó Fedelén mintegy százan ott ülnek. Egy közzülök részegfővel bele ugrik a' vízbe. Ezt minden akarta látni, 's az egyik oldalra sietett. A' hajó felfordult 's mind a' vízbe hullottak. A' révpart csak két ölnyre volt, még is 72 ember vesztette el életét. Egyszerre ötöt hatot huztak fel a' vízből, kik erősen egymásba voltak kapaszkodva.

Spanyol Amerika.

Chili. Valparaiso városában (melly egy a' Déli-Amerikai legelső Tengeri Kereskedő városok közzül) a' multt Esztendő September Havának 9-kén egy történet esett, mellynek könnyen a' lehetett volna a' következése, hogy minden ott tartozkodó Anglusok fegyverre hányassanak. — Egy Tiszt F— Úr, az odavaló kikötőhelyben fekvő Anglus hajóról, e' Theatrumban öszveszóllalkozik az ülőhely felett egy Chilibeli emberrel — 's a' szó váltás közben azt kétszer pofon vágja, végre pisztolyjal fenyegeti. Ezen perlekedés miatt a' színjáték félben szakadván, a' Tisztviselők parantso-

latjára megjelen két katona, hogy az Anglus Tisztet fogságba vezesse. De a' Játékszinben jelenlévő több Anglusok — ezt nem engedték. Ekkor előjön a' Theatromi Strázsa Altisztje, hogy a' Tisztviselők parantsolatjából F— Urat elfogja; 's egész emberséggel oda lépven, megveregeti az Anglus Tiszt vállát, ezt mondván: „Anglus Úr! jöjjön velem!“ (Senner Ingles! venga conmigo) De az Anglus a' helyett, hogy menne, kihúz egy pisztolyt 's az ott állók rémülésire a' szegény Altisztet keresztül lövi, úgy hogy ez halva lerogyik. Nagy láрма támad. A' Theatrom ajtaját bezárják, hogy senki ki ne mehessen; de már akkor a' gyilkos kiillantott. Csak hamar oda siet a' Város Kormányozója, az Anglus Consul, és a' Hajós Kapitány Sir John Sinclair; ez utolsó azt kívánván, hogy minden Tisztjeit haladék nélkül botsássák ki a' Theatromból; azt (minthogy a' gyilkos már külföldben is kiszökött) egyszerre megis engedték. Ekkor minden azt hitte, hogy a' dolog — legalább reggelig — ennyiben marad. Ázomhan a' Kaszárnyában lévő katonák, meghallván a' történetet, fegyvert ragadnak, hogy megöletett katona társoknak halálát megboszzulják 's ezen kiáltással „Le az Anglusokkal! Le mindnyájával!“ (Mata a los Ingleses! mata a los todos) a' Játékszinbe rohannak. Az Anglus Consul tsúfsággal 's fenyegetéssel illetik. A' Hajós Kapitány Sinclair Úr legottan embereit a' partra kiállítja; a' Chilibéliek hasonlóan hadi rendbe állnak. De mikor már éppen tartára kerülne a' dolog: az Anglus Hajós Kapitány reá hagyta magát a' Város Kormányozójától beszélletni, hogy embereit hajóra vissza parantsolja. Igy osztán a' Chilibeli katonák is eloszlottak. Megígérte az Anglus Kapitány azt is, hogy a' gyilkost a' Törvényszéknek hirül adja, de

nem élébb, hanem majd mikor minden Tanuk ki lesznek hallgatva. A' Város-Kormányozója viszont azt ígérte, hogy ezen történetnek az ott tartózkodó Anglusokra nézve semmi következése nem lesz. „Annyi bizonyos“ (ezen végződik a' Levél melly ezen történetet közli, hogy F—Úr-nak sem életé sem szabadsága veszedelmében nem forog. Mert az ember ölés itt nálunk nagyon mindennapi dolog.

Portugallia.

Azon Biztosság, melly annak megvizsgálására volt kinevezve, hogy a' Constitutionnak nem történt e' valami ellenére (az úgy nevezett Infracionalis Biztosság), Jan. 29-kén a' Követek Házának jelentette, hogy a' Justitz-Minister Freire de Andradet a' Biztosság a' vád alá méltónak ítéli:

1-ször azért, mert Hajós-Kapitány Antonio Pio házára a' nevezett Minister parantsolatjából Politziai katonák küldettek, kik gyermekeit és házi eszközeinek fele részét erővel tőle elvették, azzal a' fenyegetődzéssel, hogy még fizetésének felét is elfogják venni, — hogy a' Feleségénck adják. Minthogy pedig a' férj és Atya, feleségénck gyermekeinek és minden jövedelmének törvényes igazgatója, kinek személyes jussaiba a' Justitz Ministernek bele avatkozni hatalma nem volt: annak okáért a' nevezett Ministert úgy kell tekinteni, mint a' ki a' Constitutiót megrontotta.

2-or, mert a' mult Esztendő September Havának 28-kán költt Végzéseiben több Itéző-Bírákat hibájak nélkül és aka-

ratjok ellen egy helyről más helyre által tett, a' 121 és 122-dik Törvényztikelyeknek ellenére.

3-or, mert a' mult Esztendő October 10-kén költ Alvarajában (Végzésében) a' Desambargadores do Paço t. i. az Országos Törvényszék palotájának Tanátsosít Excellenzias Titulussal ajándékozza meg, mellyre pedig egyedül a' törvényhozó Testnek van hatalma.

4-er azon törvénytelenégeket, mellyeket az alatta való Tisztviselők elkövettek, meg nem akadályoztatta. 's a' t.

Dom Miguel Ő Királyi Hertzege Febr. 22-kén Lisbonába megérkezett, és Febr. 26-kán a' Cortesek előtt az esküvést letette. Az új Ministerek kiket Ő Királyi Hertzegsége ki nevezett, ezek: Cadaval Hertzeg Elölülő; Gróf Villa-Real Hadi Minister, 's ideig óráig viszi a' Külső Ministerséget is; Marquis Viana Tengeri Minister; Leyte Úr Belső Minister; Furtado Úr Justitz-Minister; 's Gróf Louzan Fiantz Minister.

Legújabb Tudósítások.

Londonból írják, hogy ott Martzius 6-dikán a' Ministerek Kabinétheli tanátskozást tartottak, a' mint közönségesen gondolják a' Napkeleti Dolgok felől. — Az Austriai, Oroszországi és Frantzia Követektsaknem minden nap együtt tanátskoznak Hertzeg Wellingtonnal és Lord Dudley-al.

(Félárkus Todalékkal.)

Szerkeztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor.

Nyomtató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)